

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

5. Multa de deposito, remissivè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

CAPVT VI.

De Commodato.

1. Commodatum est contractus, quo ad solum usum pro aliquo tempore res alicui gratis conceditur.

2. Dicitur primò, (Contractus) quia in Commodato requiritur consensus Commodatarij, & Commodantis, in quo convenit cum alijs similibus contractibus.

3. Dicitur secundò, (Quo ad solum usum) in quo differt à mutuo, per quod transfertur dominium rei mutuatæ in mutuatarium: Nam in commodato solum transfertur usus, non dominium, imò neque possessio naturalis; nam commodans pergit, etiam naturaliter, possidere per commodatarium, quasi per suum ministrum. Semper autem intellige, usum illum, quem concedit commodans, ut notavit Sà, v. Commodatum, num. 4. Vnde peccaret contra Iustitiam, qui rem commodatam in unum usum, usurparet in alium; non peccaret autem, si suum usum alteri commodaret, nam (si aliter non expresserit commodans, vel ex circumstantiis aliud non colligatur de Domini voluntate) de hoc commodatarius disponens, disponit de suo, propter eandem enim rationem conductor, usufructuarius, & similes possunt commodatorem conductam, &c. quamvis Domini non adsit consensus, dummodo pactum aliquod non præcesserit, vel tacitus Domini dissensus non intercurrat. Lege Mol. d. 194.

4. Per hoc etiam differt commodatum à puro deposito, per quod, nec usus, nec dominium transfertur.

5. Denique ex eadem particula definitionis inferitur Primò, expensas ordinarias pro conservanda, seu alenda re commodata, v.g. equo, domo, servo, pertinere ad commodatarium, cuius est usus; extraordinarias vero graves, ut sunt expensæ pro curando equo, vel servo, & pro reficiendo pariete domus collapsæ, pertinere ad commodantem. Ratio est, quia ordinariæ cedunt in utilitatem commodatarij, extraordinariæ vero in utilitatem commodantis, qui est Dominus.

6. Dictum est signatè (extraordinarias graves) nam leges pertinent etiam ad commodatarium, quia valde rationabile, est, ut is, qui alienæ rei usu fruitur, consentiat in eiusmodi modicas expensas.

7. Inferitur secundò: Si absque culpa commodatarij pereat res commodata, non ipsi, sed commodanti perire, quia res, quoad proprietatem, commodantis est.

8. Inferitur tertio: Si commodas rem vitiosam, v.g. dolium vitiosum: hoc est, perforatum, peccare te, cum obligatione restituendi damna, si non admonuisti commodatarium de vitio, quia decepisti eum, cum pro usu, obtulisti id, quod usui aptum non erat.

9. Dicitur tertio (Pro aliquo tempore) in quo differt à precario, quod, ut mox dicemus, ad nutum illud concedentis, repeti potest. Hinc commodans iniuste ageret, si abiretque restitutionis obligationem, ante tempus concessum, rem commodatam, cum interesse commodatarij, repeteret: Tempus autem hoc, vel expressè præfinitur, ut: *Commodo tibi librum ad annum, ad mensem, ad diem*: vel tacitè ut: *Commodo tibi librum, ut illum legas, vel, ut illum rescribas*: tunc enim tacitè præfinitur tempus sufficiens, & quidem ad legendum brevius, ad rescribendum prolixius. Si quis commodaret dolium, v.g. ad mustum servandum, tacitè plus temporis præfinitur pro valente illud servare ad usum, quam pro valente illud vendere, postquam ebullit, Ex his disce cætera.

10. Dicitur quartò, (Res) sive regulariter mobilis, sive aliquando, etiam immobilis, commodatur enim etiam domus, officina, prædium, &c.

11. Dicitur quintò, (Grati) secus esset locatio, quæ pro usu, qui conceditur, exigit stipendium, vel certè esset alius contractus innominatus, *Do, ut des, do, ut facias*.

12. Hæc sunt ferè certa, & communia. Illud aliquid quantum
E c 2 lum

Antonio similes eas, quas in Civitate ipse servabat, ratus, gratam Antonio rem sic facere, quem sciebat, vel de taberna suas tabulas (certè non sine sumptibus) in Civitatem invehere. Verum, quid deinde consecutum est? Ex incendio in Vicinia fortè excitato, pars domus Titij, cuius que penè tota taberna cum tabulis ibid. ab Antonio depositis conflagravit, quæ situmque, non multò post, fuit, Titione, an Antonio illæ tabulæ perierint?

2. Respondeo, huic casum valde similem olim accidisse, de quo eo fuisse interrogatum Molinam. Nam quidam Navarchus vehebat in Navi suas & alienas amicorum arcas saccharo plenas, qui inter navigandum in quandam Insulam appulsus, vendidit suas arcas; sed, quia hæc in fundo erant Navis, unde difficulter extrahi poterant, dedit Emptori illas alienas, quæ supereminabant, animoque applicuit amicis suis, æqualis omnino bonitatis, & pretij. Postea vero capta Navi à Piratis, quæsierunt aliqui à Molina, An arcæ illæ, quas ceperunt Piratæ, Navarcho perierint, an Amicis? Qui respondit d. 13. n. 6. amicis periisse. Quæ responsio approbatur à Delugo d. 3. 3. de Iust. n. 5. sed non à Bonac. l. c. n. 3. Ratio potissima Molinæ ducitur ex præsumpta, & rationabili amicorum voluntate, quia Navarchus suas arcas commutavit cum arcis ipsorum. Hæc ergo commutatione facta, arcatum sublatum damnum amicis, nempe, ut illarum Dominis, attribui, omnino debuit.

3. Bonaciæ autem ideo Molinæ decisio minus placeat, quia illæ arcæ (inquit) à Piratis captæ, erant Navarchi, non vero, ut Molina putat, amicorum: non enim verè permutatæ fuerunt cum illis, quæ fuerunt venditæ, siquidem permutatio, ut potè contractus mutuo consensu perficitur, qui consensus, amicis absentibus, intervenire non potuit.

4. Verum, hæc Bonaciæ ratio facile solvitur; Negant enim, non intercessisse consensum mutuum, non quidem actualem, & explicitum, sed tacitum, seu præsumptum, qualem ad similes commutationes, imò, & Donationes, similisque contractus sufficientem esse, concedunt omnes. Quod autem eiusmodi tacitus, seu præsumptus amicorum consensus affuerit, ratio Molinæ manifestè probat.

5. Redeo ad casum propositum de abiegnis tabulis, atque assero, eas Antonio periisse, non Titio, quia per illam commutationem ex præsumpto Antonij consensu factam, sub Antonij dominio erant, quando conflagravit.

§. V. Multa de Deposito. Remissive

1. An res deposita nocitura domino, v. g. gladius furiosus, vel pecunia, illam repenti ad malum suum, reddenda sit, dixi l. 8. dec. tr. 4. c. 2. §. 3. a n. 2.

2. An res aliena apud te deposita à fure, possit reddi domino, colligi potest ex iis, quæ ego dixi, l. 8. decal. tral. 2. c. 3. §. 1.

3. An ex deposito possit Depositarius sibi compensare id, quod ipsi à Domino rei depositæ debetur, l. 8. dec. tral. 2. c. 5. §. 7. n. 5.

4. Ex qua culpa teneatur Depositarius, ad reddendum depositum, si pereat l. 8. dec. tr. 3. c. 5. §. 3.

5. An, si rem depositam Depositarius mittat ad deponentem per hominem, (ut credebatur) fidelem, & sic illam non afferat, an, inquam, ad aliquid æquivalens obligetur Depositarius? Colligi potest ex dictis, l. 8. dec. tr. 4. c. 1. §. 1. a n. 3.

6. An depositarius in pari periculo suæ rei, & rei depositæ, obligetur rem alienam præferre suæ? Dixi, l. 8. decal. tr. 3. c. 5. §. 3.

7. An deponens res suas apud aliquem, qui sit aliorum debitor, præferatur alijs creditoribus depositarij? Videti poterit apud Less. Bonac. l. c. Mol. d. 5. 26. Delugo d. 10. de Iust. n. 8. alijsque.

8. An Depositarius uti re deposita possit, & an eum illa locari? Dixi, l. 8. in decal. 2. c. 9. §. 1. a n. 22. & tr. 3. c. 3. §. 7. n. 10.

Pars III.